

అష్టాదిత్య కుమార్

పక్రధారి

[కులర్]

నాటకం: విమలవతి నాటకం నిర్మాత: ఎస్.ఆర్. అనురాధాదేవి

తా రా గ ణ ౦

పద్మశ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు

నుమ్మడి

సత్యనారాయణ

రామకృష్ణ

రాజ్ గాబు

అల్లు రామలింగయ్య

రామదాసు

ముక్కామల

నాగరాజు

మాడా

రవికృష్ణ

వాణిశ్రీ

జయప్రద

నెన్నిరాడై నిర్మల

రిమాప్రభ

జయమాలి

కథా సంగ్రహము

జగన్నాటక సూత్రధారి, జనన మరణకాల చక్రధారి అయిన ఆ పాండురంగని భక్తాగ్రేసరులతో ఒకడే గోరా. కుండలు చేయడం అతని వృత్తి. వృత్తినే దైవంగా భావించి, ఆ పాండురంగని దివ్యనామాన్ని సంకీర్తిస్తూ, అడుతూ, పాడుతూ కుండలుచేయడం అతని మనోప్రవృత్తి. లక్ష్మి అతని సహధర్మచారిణి. వితూ వారి ఏకైక సంతానం.

ఆ రోజు వితూ పుట్టిన రోజు. ఏదో పనిబడేసరికి వితూను - మట్టి త్రొక్కుతూ, పాడుతున్న తన భర్తచెంత వదలి వెళ్తుంది లక్ష్మి. పసిబాలుడు వితూ సురుచిర మందహాసంలో ఆ విఠలుని దివ్యమంగళ రూపాన్ని కాంచిన గోరా మరింత తన్మయత్వంతో, పరిసరాలను మరచి భక్తిసముద్రంలో తేలియాడుతుంటాడు. వితూ దోగాడుకుంటూ పచ్చి మట్టి త్రొక్కుతున్న గోరా కాళ్ళక్రింద చిక్కుకుంటాడు.

అచంచల భక్తిప్రమోదంలో లీనమైయున్న గోరాకు జరిగిన ప్రమాదాన్ని గుర్తించే అవకాశం లేకుండానే వితూ ఆ విఠలుని చేరుకున్నాడు. వితూని పెతుక్కుంటూ పచ్చిన లక్ష్మి - రక్తసిక్తమైన వితూ తన భర్త త్రొక్కుతున్న మట్టి అడుగున కనిపించేసరికి గొల్లు మంది. భర్త మూఢభక్తికి, జరిగిన వైపరీత్యానికి వాపోయింది. వితూ పోయినదగ్గర్నుంచి నిర్లిప్తంగా, ముభావంగా పుండడం మొదలెట్టిన లక్ష్మిని, ఓదార్చి ప్రయత్నిస్తాడు గోరా. గతాన్ని మరచిపొమ్మని, ఆ పాండురంగని అనుజ్ఞ లేనిదే ఏదీ జరగదని, వితూ రూపాన్ని ఆ విఠలుని దివ్య స్వరూపంలో చూచి సంతృప్తిపడమని పేదాంత ధోరణిలో పూరడిస్తాడు గోరా. సదా “పాండురంగడు, పాండురంగడు” అనే తన భర్త మాటలకు రెచ్చిపోయి, “జరిగిన అనర్థానికి వాడే

కారకుడు, ఎక్కడున్నాడు ఆ పాండురంగడు" అంటూ పూజామందిరంలో ఉన్న ఆ పాండురంగని విగ్రహాన్ని నేలపాలుచేయ సిద్ధమౌతుంది లక్ష్మి ఒకరోజు. ఆ అకార్యాన్ని చేయవలదని వారిస్తాడు గోరా. లక్ష్మి ససేమిరా వినలేదు. ఆమె అవివేకం గోరాలో క్రోధాన్ని రెచ్చగొట్టింది. అగ్రహారేళంలో లక్ష్మిని గద్దిస్తాడు. ముందెన్నడూ చూడని భర్త రాద్రూపానికి చక్రీతురాలై చలించింది లక్ష్మి. తనను ముట్టుకోవద్దని, ముట్టుకుంటే ఆ పాండురంగడిమీద ఒట్టు అంటూ గోరాను ఉద్దేశించి పలికింది లక్ష్మి. క్షణికమైన ఆవేశానికి శాశ్వతమైన శిక్షను విధించావా వితలా అంటూ పాండురంగణ్ణి తలచుకుంటాడు గోరా.

భార్య వేసిన ఒట్టుప్రకారం అప్పటినుంచి తన పనులను తానే చేసుకోవడం మొదలెట్టాడు గోరా. ఈ ఘోరాన్ని భరించలేని లక్ష్మి తన భర్తను రెండో పెళ్ళి చేసుకోమని, చేసుకోకపోతే ఆ రంగడిమీద ఒట్టు అని చెప్పి, తన స్వంత చెల్లెలితోనే రెండో పెళ్ళి జరిపిస్తుంది. పెద్దమ్మాయిని ఎలా చూచుకుంటున్నావో అలాగే చిన్నమ్మాయిని చూచుకోమని లక్ష్మి తండ్రి గోరాచేత ప్రమాణం చేయించుకోవడంతో లక్ష్మి ఊహలు కల్లలయ్యాయి. లక్ష్మిచెల్లెలు మంజూ కూడా భర్త స్పర్శకు దూరమైంది.

ఒకసారి అక్కచెల్లెండ్రొద్దూ గోరాకు తెలియకుండా — నిదురిస్తున్న గోరా చెరోకప్రక్క చేరి అతని చేతులను పట్టుకుంటారు. మేల్కొన్న గోరా జరిగిన పొరపాటుకు చింతించి, పరిష్కారంగా తన రెండుచేతులను నరుక్కుంటాడు. గోరా నిష్కళంకభక్తికి మెచ్చిన పాండురంగడు రంగడి వేషంలో గోరా ఇంట్లో కొలువు చేరి వారి కుటుంబానికి అండగా నిలుస్తాడు.

తరువాత కథ చెండితెరపై చూడండి ।

“చక్రధారి”

పాటలు

పాట 1

రచన : ఆత్మేయ

పాడినది : రామకృష్ణ

విఠలా ! విఠలా !

నువ్వెవరయ్యా నేనెవరయ్యా

నువ్వు నేనూ ఒకజీవయా

విఠలా ! విఠలా !

నువ్వే నేనని నేనే నువ్వని

నమ్మిన వాడిని నేనయ్యా

॥విఠలా॥

జీవనమునకై మట్టి కుండలను

చేసి అమ్ముకొను కుమ్మరి నేను

జీవము పోసిన బొమ్మలు చేసే

బ్రహ్మను చేసిన కుమ్మరి నీవు - విఠలా !

పాండురంగ విఠలా - జయ జయ విఠలా !

॥విఠలా॥

యాగాలెరుగను యోగాలెరుగను

రాగభోగముల రక్తిని కోరను

అనురక్తితో నీ నామామృతమును

అస్వాదించే సాధన చాలును

పుండరీక వరద జయ జయ పాండురంగా
 పాండురంగ విఠలా జయ జయ పాండురంగా
 విఠలా....పుండరీక వరదా జయ పాండురంగా
 పాండురంగ విఠలా....

పాట 2

రచన : ఆచార్య ఆత్మేయ
 పాడినది : పి. సుశీల

పోరా.... పోకిరి పిలగాడా
 పొద్దుటినుంచి ఒకటే పోరు పోరా
 పొద్దు ఎరగని హద్దు ఎరగని
 కొత్త బిచ్చగాడివిరా - అరె....

॥ పోరా ॥

ఇందాకనే సంతలో నన్ను చూశావు
 ఏమైందని యింతలో కన్ను గీటావు
 నీకన్న చిన్నదాన్ని చాటున్న దాన్ని
 నీలా తెగింపు నాకూ రానీ

॥ పోరా ॥

సందేశకు రమ్మని సైగ చేసావు
 పదిమందిలో జిమ్మడ పైట లాగావు
 నా పైట గాలే నీకు యిస్తుంది కైపు
 బుద్ధిగవెళ్ళి నిద్దుర పోరా

॥ పోరా ॥

రేపల్లెలో కృష్ణుడే అనుకున్నావా
 మా పల్లెకు కాముడే అని తలచావా
 నీకన్న పురుషులు వేరే మా ఊర లేరా
 సైగలు మాని సైగ్గా పోరా

॥ పోరా ॥

పాట 3

రచన ; ఆత్రేయ
పాడినది : ఆనంద్

విఠలా విఠలా పాండురంగ విఠలా
జై పాండురంగ విఠలా జై పాండురంగ విఠలా
సర్వం మరచి నీ స్మరణము సేయ
స్వర్గోక్త ఆనందమే

॥విఠలా॥

పాట 4

పరమహంసను గాను
పండితుడను గాను
హరి కీర్తనము తప్ప
చేరేది ఎరుగను
మానవా ! ఏమున్నది ఈ దేహం
ఇది రక్త మాంసముల అస్థిజంజరం
దీనిపై ఏలరా ఈ వ్యామోహం

॥మానవా॥

నవమాసాలూ కడుపున చెరబడి
నవ రంధ్రాలతో భువిపై దిగబడి
నవనవలాడే - జవజవలాడీ
నశించే బొమ్మరా ఈ నరజన్మ

॥మానవా॥

ఊపిరాడే పరకే నేనూ నాదను మమకారాలు
అపై వల్లకాటిలో ఉండవు ఏ తేడాలు
మట్టి మట్టిలో గాలి గాలిలో
మాయమౌ బొమ్మరా - ఈ నరజన్మ

॥మానవా॥

వచ్చేటప్పుడు నీతో తెచ్చేదేదీ లేదు
 పోయేటప్పుడు తీసుకుపోయేదసలే లేదు
 ఈ రాకపోకలా చీకటిదారిలో
 దివ్యేరా విఠలుని దివ్య నామం

॥మానవా॥

పాట 5

రచన : ఆత్మేయ
 పాడినది : రామకృష్ణ

హరి నామమే మధురం
 హరి నామమే మధురం
 అది నమ్ముకో నిరతం
 అది నమ్ముకో నిరతం
 పొడి పొడి మట్టిని పోలిన మనసున
 హరి నామ జలమును చిలకించి తడిపి
 చక్రధారిపై చక్కగ తిప్పిన
 మోక్షము నీ చేతి బొమ్మయా

॥హరి॥

వెదురు ముక్కకు రాగం నేర్పిన
 వేణు లోలుడయ్యా
 విస్తుపోయిన తల్లికి
 నమస్త విశ్వం చూపినవాడయ్యా

॥హరి॥

కాళీయ మర్ధనుడు కమనీయ రూపుడూ
 వేదాంత వేద్యుడు వ్రేవల్లె బాలుడు
 గోపాలుడూ - ఆ దేవుడూ

గోవింద గోవింద గోవిందయనగా
 నీదెందమానంద బృందావనముగా
 పరాత్పరా హరి విఠలా విఠలా
 విఠల విఠల పాండురంగ....

పాట : 6

రచన : ఆత్రేయ.

పాడినది : పి. బి. శ్రీనివాస్

ఇదే ప్రతి జీవికి అఖరి పయనం
 ఇదే ప్రతి జీవికి తుది గమ్యం
 జనన మరణ చక్రభ్రమణంలో
 ఇది సంధ్యా సమయం
 ఇహ పర లోకములకిదియే
 మధ్య మార్గం
 వచ్చిన జీవి వెళ్ళుట ఖాయం
 వెళ్ళిన జీవిది అయోమయం
 నిరుపేదకై న మహారాజుకై న
 తప్పదు యిక్కడ శయనం
 తప్పదు యిక్కడ శయనం

పాట 7

రచన : సి. నారాయణరెడ్డి

పాడినది : పి. సుశీల.

నాలో ఏవేవో వింతలు గిలిగింతలు ఈ పేళా
 అడుగుల అలజడిలో తలపుల పరవడిలో చెలరేగే తుళ్ళింతలు

వయసొచ్చిందే పిల్లా వయసొచ్చిందే పిల్లా
 ఆ పైన ఓయమ్మో అల్లో నేరెళ్లో
 ఈ పైన ఓపలేని ఎన్నీ పరవళ్లో

తొలకరి గాలీ తొందరలాయె
 ఉలిపిరి పైట మెలకువలాయె

మబ్బులు చూస్తుంటే మగతే వస్తుంటే
 నేల కరిగిపోయె అరికాలు నిలవదాయె
 ఏమంటావే ఏమంటావే
 ఈ మేని లోని మెరుపులెందుకంటావే

॥ వయసొచ్చిందే ॥

తరగల్లోన తనకేమాయె
 పరువం పొంగి నురగై పోయె
 నీళ్ళకు ఒళ్ళిస్తే జల్లుకు మనసిస్తే
 చల్లని నెగలాయె యెద రుల్లని గుబులాయె
 ఏమంటావే ఏమంటావే
 ఈ వింత వింత విసురులెందుకంటావే

॥ నాలో ॥

॥ వయసొచ్చిందే ॥

పాట 8

రచన : ఆత్మేయ
 పాడినది : రామకృష్ణ

కనుగొంటినీ హరినీ కనుగొంటినీ
 దేవాది దేవుని దనుజారివందుని
 జగదీశునీ దివ్య చరణ కమలయుగము నేడే
 కనుగొంటినీ హరినీ కనుగొంటినీ

పావనమాయెను కోటిజన్మలు
 పరిహారమాయెను ఘోర పాపములు
 వేరేది కోరను చాలునిదియె దివ్య వరము
 నేడే కనుగొంటినీ హరినీ కనుగొంటినీ
 ఈ ఆత్మ జతగూడి పరమాత్మ వేడూ
 వెలుపల లోపల వెలుగై మెరుగై
 సఖియలతోటే నాట్యము చేయగ
 చరణ కింకణుల యుణ యుణ నాదం
 రాగ భావముల రసమయ యోగం
 మధుర హాసములు మందలాస్యములు
 సకల సరస కళా ప్రపూర్ణుని నేడే "కనుగొంటినీ"
 అసమాన నటుడవు నీవయ్య విఠలా
 రసదోలలూగించు శృంగార లీలా
 యోగివో భోగివో తెలియగలేము
 రంగనాయకా ఆనంగ జననా
 హావ భావ విన్యాస నాయకా
 పరము నరశితిని పరవశించితిని
 ప్రణవనాద వినోద శీలుని నేడే "కనుగొంటినీ"

పద్యం

రచన : ఆచార్య ఆత్మేయ
 పాడినది : రామకృష్ణ

ఏ పురాకృత దుష్కృత మీ విధాన పండెనో గాని
 నా తండ్రి పాండురంగ చేతులార కైంకర్యము సేయలేను
 విరుల నర్పించలేను నీ వేయిపేర్ల కడుగగలనయ్య
 నీ పాదములను ఒలుకు కన్నీరే అభిషేక జలముచేసి.

పాట 9.

రచన : ఆత్మేయ
పాడినది : ఆనంద్

అంబుజనాభా నమ్మిన వారికి
అభయము నొసగి అర్తిని బాపి
ఉభయ తారకా పథమును చూపి
ఉద్ధరించు కరుణాప సింధో

॥విఠలా॥

నిన్నెరిగించే జ్ఞానమే జ్ఞానము
విను స్మరియించే ధ్యానమే ధ్యానము
నిను కీర్తించే గానమే గానము
నీ కర్పించే జన్మమే జన్మము

॥విఠలా॥

శ్లోకం.

గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణు
గురుదేవో మహేశ్వరా
గురు సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ
తస్మై శ్రీ గురవే నమః

పాట 10.

రచన : ఆత్మేయ
పాడినది : రామకృష్ణ

ఎక్కడున్నావు ప్రభూ
ఎక్కడున్నావు
ఎందుకు దూరం చేశావు
నన్నెందుకు పేరుగ చూశావు

భక్తుల హృదయాలలో వెలసి ఉంటావట
పాపుల కన్నీళ్ళతో కరిగి వస్తావట
చీనుల సయనాలలో

శ్రమజీవుల పేదనలో
పసిపాపల నవ్వులలో
వసివాడని పువ్వులలో
అణురూపములో పరమాణువులో
కలవంటారే నువ్వు కలవంటారే

॥ ఎక్కడ ॥

ప్రహ్లాదుని అడిగిన ప్రశ్నకు
నరసింహుడ తైనావు
కరిరాజును కావగ

సిరినే విడిచి బిరబిర కదిలే వచ్చావు
గుహునికి శబరికి రాముడవై
నరునికి నందుని కృష్ణుడవై
ప్రేమ అహింసల బద్ధుడవై
విఫన్న రక్షణ విరలుడవై
దివినే విడిచి భువినే వెలసి

దరిశన మిచ్చావే వారిని ధన్యుల చేసావే

॥ ఎక్కడ ॥

నీ కరుణ కోరి నీ శరణు పడి
నీ దరిని చేరినానూ
నా తనువు నీది నా తలవు నీది
నా బ్రతుకు నీది అన్నానూ

అన్యులు తేరవి సర్వము నీవవి

నిన్నే నమ్మానా

స్వర్గం వరకం ఏదై వా

నీ నన్నిది కోరాను

మమతలు తుంచి మాయను తెంచి

మనసున నిన్నే నిలిపాను

తగనా నీ దయకు

తగనా నిను చూచుటకు

తగనంటే ముగించు నా బ్రతుకు

దయింజంటే కనబడు ఈ దీనునకా.

సాంకేతిక విపులులు

నిర్మాత : యన్. ఆర్. అనూరాధాదేవి

స్క్రిన్ ప్లే & దర్శకత్వం : వి. మధుసూదనరావు

మాటలు : ఆత్మేయ

పాటలు : ఆత్మేయ, సి. నారాయణరెడ్డి

సంగీతం : జి. కె. వెంకటేశ్

ఛాయ : సెల్వరాజ్

కళ : వాలి

కూర్పు : కె. గోపాలరావు

సహకారదర్శకత్వం : కుటుంబరావు, శ్రీనివాసరావు

నిర్వహణ : కృష్ణవేణి

ఆంధ్ర & సిడెడ్ - పూర్ణా : కర్పూర్ రిలీజ్

నైజాం - జనతా పిక్చర్స్ రిలీజ్

పక్కిదారి

[కలర్]

